

De Vreedzame School

voor nieuwkomerskinderen

Handreiking Blok 6

We zijn allemaal anders

De Vreedzame School

voor nieuwkomerskinderen

Handreiking Blok 6

We zijn allemaal anders

Inhoudsopgave

Handreiking bij Blok 6

We zijn allemaal anders 3

Inhoud Blok 6 We zijn allemaal anders 3

- **Geeft u de lessen voor het eerst?** 3
- **Doel Blok 6** 3
- **Nieuwkomerskinderen** 3
- **Leerlingen leren in Blok 6** 4
- **U staat model** 4

Activiteiten en lessen Blok 6

We zijn allemaal anders

Activiteiten Blok 6

- **Activiteit 6.1 - Hetzelfde**
- **Activiteit 6.2 - Anders**
- **Activiteit 6.3 - Dit zijn wij!**
- **Activiteit 6.4 - Mijn familie**
- **Activiteit 6.5 - Ons familiemuseum**

Lessen Blok 6

- **Les 6.1 - Hoe verschillend zijn wij?**
- **Les 6.2 - Hallo!**
- **Les 6.3 - Boodschappen doen in verschillende landen**
- **Les 6.4 - Verschillende herinneringen**
- **Les 6.5 - De tentoonstelling**

Handreiking bij Blok 6
We zijn allemaal anders

Geeft u deze lessen voor het eerst?

In de inleiding van Blok 6 van het basiscurriculum vindt u de achtergrondinformatie bij dit blok. We raden u aan om deze informatie te lezen voor u deze lessen gaat geven. Hieronder vindt u aanvullende informatie bij dit blok, specifiek gericht op het onderwijs aan nieuwkomers-kinderen.

Doel Blok 6

De leerlingen ontwikkelen een open houding ten aanzien van verschillen tussen mensen.

Nieuwkomerskinderen

Tijdens dit blok onderzoeken de leerlingen de verschillen en overeenkomsten tussen mensen. Net als in het basiscurriculum gaat het niet zozeer om het aanleren van kennis en vaardig-heden, maar om het stimuleren van een open houding ten aanzien van verschillen. En we willen het ontstaan van vooroordelen of stereotypen voorkomen. Daarbij is het belangrijk ons te realiseren dat nieuwkomers, in de soms korte tijd dat ze in Nederland zijn, mogelijk al ervaren hebben, dat niet iedereen positief staat tegenover hun komst in hun klas, hun school of de samenleving. Zij hebben zelf dus vaak al ervaring opgedaan met discriminatie en buiten-sluiting.
Daarom is het voor hen extra van belang een veilige leeromgeving te bieden waarin ze ervaren, dat iedereen erbij hoort, ongeacht het land van herkomst, geloof of andere verschillen die aan de orde zijn. Het doel is dus een omgeving te creëren waarin positieve aandacht is voor verschillen, waarin ze zichzelf met anderen kunnen vergelijken, te ervaren dat ze van anderen verschillen, zonder dat dit afbreuk doet aan een gezond zelfbeeld en de relatie die ze met elkaar hebben.
Daarnaast speelt dat nieuwkomerskinderen terecht komen in een Nederlandse samenleving, een democratische samenleving. Dit is doorgaans een andere samenleving dan ze gewend waren. Een samenleving met grote verschillen in uiterlijk, rijkdom, talenten, cultuur en levens-overtuiging. We willen leerlingen leren dat het vanzelfsprekend is dat er verschillen zijn en dat je respect, belangstelling en nieuwsgierigheid voor die verschillen kunt hebben. Daarnaast willen we ze laten ervaren dat die verschillen vaak helemaal niet zo groot of essentieel zijn. Er zijn vaak meer overeenkomsten tussen mensen dan verschillen.

Het familiemuseum
In de activiteiten voor jonge leerlingen besteden we vooral aandacht aan de verschillen tussen families en werken we toe naar een familiemuseum waarbij u de ouders/ verzorgers kunt betrekken. Per kind wordt de familieachtergrond in beeld gebracht en tentoongesteld.
Voor de ontwikkeling van een positief zelfbeeld is het belangrijk dat de familieachtergrond van de leerlingen positief wordt gewaardeerd en dat ze ervaren dat het iets is om trots op te zijn. Daarnaast leren leerlingen elkaars leefwereld kennen en waarderen. Voor u als leerkracht geeft het de mogelijkheid om verbinding te maken met ouders/ verzorgers en om elkaars

leefwerelden in beeld te krijgen. Het zorgt voor onderlinge verbinding en begrip. De foto's en andere vormen van verbeelding lokken reacties uit en maken dat leerlingen zich gemakkelijk uiten. Het geeft zowel de ouders als de kinderen het gevoel zich gezien en gehoord te voelen. Het familiemuseum kan ook confronterend zijn voor de leerlingen die familieleden moesten achterlaten in het land van herkomst of van wie familieleden zijn overleden of omgekomen in oorlogslanden of tijdens hun reis. De ervaring van nieuwkomersscholen leert dat hierover bij het vormgeven van een familiemuseum juist mooie gesprekken ontstaan. Het biedt leerlingen de kans hun verdriet en gevoel van gemis hierover te verwoorden. Maar het biedt ook de mogelijkheid om met trots te vertellen over familieleden en het land van herkomst.

Het familiemuseum kan op diverse manieren worden vormgegeven. U kunt denken aan voor iedere kind een (schoenen)doos, waarin foto's, knutselwerk en voorwerpen worden tentoongesteld. Maar het kan ook in het platte vlak op papier aan de wand, op ooghoogte van de leerlingen. Denk vooraf na over de manier waarop u dit wilt aanpakken, zodat u de materialen die u nodig heeft al vast kunt verzamelen.
Vraag ouders/verzorgers foto's van hun kind met zijn familieleden naar u te mailen. Tijdens de derde week heeft u deze nodig. Niet alle ouders zullen in het bezit zijn van foto's, geef aan dat dit niet erg is. Help hen eventueel afbeeldingen te googelen die kunnen helpen hun woonsituatie toe te lichten. Dit helpt ook om hun geografische afkomst toe te lichten.
Vraag ook of leerlingen kleine voorwerpen mee mogen nemen die een plekje kunnen krijgen in hun familiemuseum voor activiteit 6.5.
Ga na of u ouders kunt betrekken bij het vormgeven van het museum.

Schilderij
De oudere leerlingen verkennen de verschillen in de groep, verschillen in gewoontes binnen de landen waar ze vandaan komen (begroeten, boodschappen doen) en wat mensen belangrijk vinden in het leven, wat vaak te maken heeft met hun cultuur en geloof. Ze maken tijdens dit blok een eigen schilderij waarin ze de belangrijkste bevindingen verbeelden en tot slot in een museum aan hun ouders / verzorgers laten zien.

In dit blok sluiten we aan bij de internationale verplichting die beschreven staat in het Verdrag van de rechten van het kind (art. 29c) (1). Daarin wordt bepaald dat onderwijs voor ieder kind gericht moet zijn op de ontwikkeling en respect voor:
- zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden,
- de nationale waarden van het land waar het kind woont,
- het land waaruit het afkomstig is,
- voor beschavingen die verschillen van de zijne of hare,
- voor de ouders van het kind.

Leerlingen leren in Blok 6:

- onderzoek doen naar verschillen en overeenkomsten tussen mensen.
- dat er verschillen zijn tussen families.
- dat er verschillen zijn in uiterlijk, rijkdom, talenten, gewoontes verbonden aan cultuur en geloof.
- een open houding aan te nemen ten aanzien van verschillen.
- elkaar met respect te bevragen.
- nieuwsgierig te zijn naar elkaars verhaal.
- de vaardigheden die in andere blokken zijn geleerd toe te passen (goed luisteren, vragen stellen, je mening geven, van mening veranderen, het oplossen van conflicten).

U staat model

- Zorg dat de verschillende achtergronden van de leerlingen en van onze samenleving terug te vinden zijn in het lokaal (cultuur, huidskleur in leermiddelen). Bij de jonge leerlingen kunt u ook denken aan attributen voor de huishoek waarmee bijvoorbeeld thee wordt gezet of eten wordt gekookt. Of kledingstukken uit verschillende landen die herkenbaar zijn voor leerlingen.
- Besteed aandacht aan de verschillende hoogtijdagen van verschillende culturen. U vindt een kalender voor deze dagen op www.vonkt.nl (2)
- Waardeer verschillen als u ze ziet, maar benadruk ook de overeenkomsten juist als leerlingen erg van elkaar lijken te verschillen.
- Wees u bewust van uw eigen oordelen en vooroordelen.
- Corrigeer leerlingen of collega's als ze gedrag vertonen dat haaks staat op de doelen van dit blok. Gebruik die momenten bij leerlingen om het gewenste gedrag aan te leren.
- Wees u bewust van hoe u uw leerlingen behandelt. Onderzoek uw eigen voorkeuren en vooroordelen. Stel u zelf de volgende vragen:
  - Welke leerlingen lijken het meest op u? Welke het minst?
  - Welke leerlingen merkt u het meest op? Welke het minst?
  - Welke leerling is het meest anders dan andere?
  - Onderzoek bij welke gezinnen u zich het meest betrokken voelt en waardoor dit komt.
- In dit blok staan we ook stil bij mooie herinneringen die aangeven wat je belangrijk vindt in het leven en dat deze te maken kunnen hebben met je cultuur en geloof. Dit kan naast mooie herinneringen ook negatieve herinneringen oproepen. Sta met leerlingen stil bij heftige herinneringen als ze zelf aangeven hierover te willen praten. Dring niet aan, maar sta er open voor als zij iets willen delen.
- De leerlingen kunnen heftige emoties tonen als negatieve herinneringen bovenkomen. Blijf dichtbij, ook als zij zich even willen afzonderen. Probeer na enige tijd weer contact te maken en de leerling uit te nodigen voor een activiteit. U laat hiermee merken, dat u hem de kans geeft emoties te uiten en deze serieus te nemen. Maar neem hem daarna ook weer mee in het ritme van de dag, dit biedt houvast.
- Laat merken dat alle leerlingen andere behoeftes hebben en dus niet altijd de zelfde aanpak nodig hebben.
- Zorg dat leerlingen met speciale leerbehoeften of opvallend gedrag ook hun plek krijgen in de groep. Benoem naar de groep hoe ze deze leerling eventueel kunnen helpen.
- Betrek waar mogelijk ouders bij de activiteiten en lessen, zij kennen de achtergrond en de leefwereld van de leerlingen het beste.
- Zorg dat groepjes zoveel mogelijk zijn samengesteld uit jongens en meisjes.

Activiteiten en lessen Blok 6
We zijn allemaal anders

Activiteit	Les
6.1 Hetzelfde **Kern:** De leerlingen ervaren overeenkomsten tussen elkaar.	**6.1 Hoe verschillend zijn wij?** **Kern:** De leerlingen doen onderzoek naar verschillen en overeenkomsten in hun groep.
6.2 Anders **Kern:** De leerlingen ervaren dat verschillen er mogen zijn.	**6.2 Hallo!** **Kern:** De leerlingen verkennen hoe mensen in de wereld elkaar begroeten.
6.3 Dit zijn wij! **Kern:** De leerlingen verbeelden zichzelf en vergelijken zichzelf met anderen.	**6.3 Boodschappen doen in verschillende landen** **Kern:** De leerlingen gaan met elkaar in gesprek over verschillen en overeenkomsten tussen landen in de manier waarop er voedsel gekocht wordt. Hierbij ligt de focus op een open houding en respect voor elkaars verhaal.
6.4 Mijn familie **Kern:** De leerlingen verbeelden hun familie en gaan hierover in gesprek.	**6.4 Verschillende herinneringen** **Kern:** De leerlingen delen een mooie herinnering met elkaar en ervaren dat wat je waardeert samenhangt met de cultuur en je geloof waarmee je opgroeit.
6.5 Ons familiemuseum **Kern:** De leerlingen maken hun museum af en praten met elkaar over de verschillen en overeenkomsten tussen families.	**6.5 De tentoonstelling** **Kern:** Aan de hand van de tentoonstelling van de schilderijen wordt gesproken over verschillen in de groep en hoe we in Nederland een open houding hebben ten aanzien van verschillen.

Suggesties voor prentenboeken bij dit blok vindt u op de website.

1. Het Verdrag van de rechten van het kind.
   Op 20 november 1989 namen de Verenigde naties het Internationaal Kinderrechtenverdrag inzake de Rechten van het Kind aan. In dit verdrag staan 54 artikelen met afspraken over de rechten van kinderen en jongeren tot 18 jaar. Bijna alle landen in de wereld hebben het verdrag ondertekend.
   U vindt het verdrag op de website: www.kinderrechten.nl

2. Website: www.vonkt.nl
   Hier vindt u een kalender voor multiculturele feesten en gedenkdagen

CED groep

Als leren je lief is

www.cedgroep.nl

KINDERPOSTZEGELS

voor kinderen door kinderen